

Programul
Învățare pe tot
parcursul vieții

CONSILIUL JUDEȚEAN CLUJ
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ
LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL PENTRU DEFICIENȚI DE AUZ CLUJ-NAPOCA

Cluj-Napoca, Calea Dorobanților, Nr. 40
Tel. 0264- 431460, Fax: 0264-430149
<http://www.licdefauzcluj.ro/>
lic_auz@yahoo.com

PROGRAMUL ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIEȚII – LLP
Tipul de proiect: MOBILITĂȚI LEONARDO DA VINCI-VETPRO
Proiect nr: LLP-LdV/VETPRO/2013/RO/303

**EDUCAREA ȘI RECUPERAREA
COPILOR CU DEFICIENȚĂ DE
AUZ ȘI DEFICIENȚE
ASOCIATE ÎN VEDEREA
INTEGRĂRII SOCIALE**

Proiect realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului Sectorial Leonardo da Vinci al Programului de Învățare pe Tot Parcursul Vieții.

Această comunicare reflectă numai punctul de vedere al autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Scopul proiectului

- Scopul proiectului este realizarea unui schimb de experiență pentru a oferi participanților posibilitatea:
  - să observe practicile actuale utilizate în educarea și recuperarea copiilor cu deficiență de auz și deficiențe asociate din alte țări,
  - să facă schimb de opinii în scopul îmbunătățirii cunoștințelor teoretice și practice în domeniul educației și recuperării copiilor cu deficiențe de auz și în alte domenii (deficiență de auz cu deficiențe asociate, tulburări majore ale limbajului),
  - să-și îmbunătățească competențele profesionale în domeniul educației și recuperării copiilor cu deficiențe de auz și deficiențe asociate

Obiectivele proiectului

- Proiectul vizează identificarea bunelor practici, în scopul de a le transfera în contextele de învățare și formare a persoanelor cu deficiență de auz și asociate din cadrul instituției noastre în vederea îmbunătățirii calității serviciilor educative în ceea ce privește:
  - Organizarea diferitelor servicii (organizarea procesului educativ, funcționarea serviciilor, formarea specialiștilor implicați și funcționarea unor echipe multidisciplinare, dezvoltarea proiectelor de parteneriat, îmbunătățirea relației cu familia și școlile din învățământul de masă);
  - Punerea în aplicare a metodelor de comunicare (metode de comunicare verbală și limbajul mimico-gestual), familiarizarea cu noi tehnici și instrumente de comunicare, organizarea activității de mentorat a profesorilor debutanți, organizarea și funcționarea echipei multidisciplinare (profesor psihopedagog, psiholog, profesor educator, asistent social, profesor audiolog, medic, familie), activități de suport familial;
  - Formarea autonomiei personale și a competențelor de relaționare și sociale, a competențelor practice de pregătire pentru viață-condițiile ale integrării școlare, sociale și a pregătirii pentru viața de adult;
  - Proiectarea planurilor de intervenție personalizată și realizarea de instrumente de evaluare;

Parteneri

- **LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL PENTRU DEFICIENȚI DE AUZ CLUJ-NAPOCA, Cluj-Napoca, România**
- **CENTRE CHARLOTTE BLOUIN, Angers, Franța**

Grupul țintă

- Grupul de participanți din cadrul proiectului este constituit din 6 cadre didactice, reprezentanți ai echipei multidisciplinare care lucrează cu copii cu deficiente de auz și asociate (profesori psihopedagogi, educatori, profesori educatori, psiholog, audiolog, kinetoterapeut).
- Cadrele didactice participante:
  - Boca Alina Ludovica
  - Chira Dorina Elena
  - Dunca Nicoleta
  - Kerekes Tonia
  - Moraru Ovidia Monica
  - Ursache Lăcrămioara

Activități

1. Activități de pregătire a participanților

- Pregătire pedagogică
- Pregătire culturală
- Pregătire lingvistică-limba engleză

2. Activități desfășurate în timpul mobilității

- *Perioada de desfășurare a mobilității:*
  - 31 martie 2014-6 aprilie 2014
- *Locul de desfășurare:*
  - Centre Charlotte Blouin, Angers, Franța

Activități desfășurate în timpul mobilității

-întâlniri cu specialiști în domeniul educației și recuperării copiilor cu deficiențe de auz și deficiențe asociate;

-dezbateri privind curriculum-ul și metodele de predare utilizate în sistemul educațional românesc și francez;

-dezbateri privind rolul activităților de suport familial și intervenției precoce în formarea autonomiei copiilor cu deficiențe de auz și asociate, modalități de integrare școlară și socială;

Activități desfășurate în timpul mobilității

-vizite organizate la diferite școli, institute, centre pentru copii cu deficiențe de auz și asociate;

-vizite organizate la școli în care sunt integrați copii cu deficiențe de auz și deficiențe asociate;

Activități desfășurate în timpul mobilității

-asistențe la activități
educative, recuperatorii,
terapeutice

- Activități de terapii specifice

- Activități frontale

- Activități practice

Workshop de povești și dramatizare

Grup de suport pentru copiii cu deficiențe și frații lor

Activități practice

Activități desfășurate în timpul mobilității

-observarea și testarea
tehnologiilor specifice
de asistare pentru
persoanele cu deficiență
de auz și/sau deficiențe
asociate

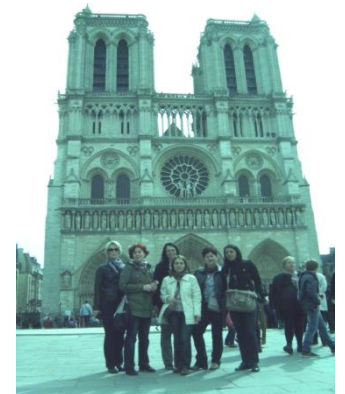
-workshop-uri în
vederea adaptării unor
instrumente și metode,
a unor metode de
comunicare specifice

Activități desfășurate în timpul mobilității

-Vizite la obiective culturale din Angers și Paris

Rezultate

Îmbunătățirea competențelor profesionale ale celor 6 profesori participanți în ceea ce privește:

- planificarea și organizarea diferitelor servicii oferite copiilor cu deficiențe de auz și asociate și familiei acestora: activități educative, recuperatorii, terapeutice, de suport familial, de orientare școlară;
- utilizarea instrumentelor și a metodelor de predare, de evaluare, de intervenție terapeutică;
- utilizarea metodelor de comunicare specifice și a tehnologiilor specifice de asistare utilizate pentru persoanele cu deficiență de auz și asociate;
- comunicare și colaborare în cadrul echipei multidisciplinare din domeniul educației și recuperării copiilor cu deficiențe de auz și asociate;

Realizarea unui portofoliu cu materiale informative care vor fi depuse la centrul de documentare al instituției:

- prezentări PPT cu organizarea serviciilor din instituția parteneră, curriculum-ul și metodele de predare utilizate, prezentarea diferitelor modalități de integrare școlară, exemple de bune practici din instituția parteneră,
- metode și instrumente schițate în cadrul atelierelor de lucru: metode și instrumente (de predare, intervenție terapeutică, evaluare), metode și instrumente de comunicare (prezentare Makaton, Metoda grafică), dispozitive de asistare pentru persoanele cu deficiență de auz, plan de intervenție personalizat.

Imagini din portofoliu

La Persagotière à Nantes

Elevii cu deficiențe asociate din institut

www.la-persagotiere.fr

La Persagotière

La Institutul La Persagotière, există 160 de surzi și copii cu tulburări de limbaj, cu sau fără dizabilități suplimentare.

Valorile promovate de instituție:

Fiecare persoană cu handicap are dreptul, în funcție de abilitățile sale:

- Să ia parte la activitățile de viață de zi cu zi
- Să realizeze roluri sociale într-un mediu obișnuit
- Să beneficieze de protecția necesară atunci când mediul este de inaccesibil sau neprimitor
- Să fie luat în considerare pentru abilitățile sale, mai degrabă decât pentru handicapul său
- Să beneficieze de compensarea necesară

La Persagotière

Grupurile adaptate

Discipline studiate

Conținuturile preluate sunt în concordanță cu programul SEGPA (învățământ general și vocational adaptat)

Discipline studiate:

Franceza a ore
 Mathe: 2 ore
 Istorie / Geografie: 2 ore
 Științe: 1 oră
 Fizică: 1 oră
 Viața de zi cu zi și cultură: 2 ore
 LSF: 2 ore
 Sănătate și mediu: 1 oră
 Educație fizică (integrare): 3 ore
 Tehnologie informației: 1 oră
 Artă (integrare): 1 oră

Integrarea parțială în clase obișnuite la diferite discipline este, de asemenea, posibilă.

Grupurile adaptate

Adaptare:

Concretizarea cunoștințelor teoretice:

- exemple din viața reală, situații concrete sau fictive (ex. Texte practice)
- activități practice (ex: jocul de rol pentru a rezolva experimente științifice)

Pentru a oferi semnificație, se utilizează:

- suport vizual (imagini, desene, pictograme, simboluri)
- calculatoare, video projector, tabla interactivă

• fluență în LSF: s-a înființat un atelier de învățare a utilizării LFF / limba franceză scrisă. Obiectivele sunt îmbogățirea LSF și a vocabularului limbii franceze scrise, înțelegerea diferențelor dintre structura gramaticală a LSF și a limbajului scris.

Eficiențarea școlară de cunoștințe datorită organizării unor proiecte multidisciplinare.
 ex: O zi-excursie la Paris pregătirea a necesită cunoștințe de limba franceză, geografie, matematică, științe, și LSF.

Grupurile adaptate

Alte servicii de suport oferite

În funcție de profilul lor psihopedagogic, elevii pot beneficia de servicii terapeutice specifice:

- Terapia limbajului
- " Verbișor " (activități realizate de un profesor de educație specială)
- Monitorizare psihologică
- Educație psihometrică

Elevii din aceste grupuri pot participa la activități extracurriculare alături de alți elevii școlii (activități hip-hop, excursii geologice, excursii culturale etc)

Grupurile adaptate

Orientarea profesională cu un asistent social

- Elevii de la nivelul secundar din anul 3 de studiu au o săptămână a activității de pregătire profesională cu scopul de a se familiariza cu munca profesională.
- elevii din anul 4 de studiu beneficiază de o zi pe săptămână de practică pe tot parcursul anului școlar. Ei schimbă compania în care se efectuează practica la sfârșitul săptămânii. Obiectivul este acela de a ști să interacționeze și să-și formeze o idee mai bună referitoare la ceea ce doresc să facă când termină gimnazul.

Possibilități:

- Școli profesionale/vocationale
- Centre de pregătire pentru muncă (școlii și muncă)
- Școli profesionale rurale (școlii și muncă)
- ERZA (Regional Adapted Education Institution) pentru tinerii cu dificultăți de învățare

Grupurile specializate

Planul de intervenție personalizată

- Există o persoană responsabilă de PIP
- Persoana responsabilă centralizează toate evaluările realizate de membrii echipei multidisciplinare, discută cu familia, aplică familiii chestionare. Elaborează planul de intervenție care este discutat cu membrii echipei și aprobat de șeful de serviciu
- Există o platformă unde sunt înregistrate PIP-urile și unde fiecare membru al echipei completează atât rezultatele evaluărilor, cât și activitățile realizate
- În PIP sunt stabilite clar și obiectivele pentru familie
- Evaluarea vizează următoarele aspecte principale: competențe școlare, viața socială, identitate

15

Intervenția precoce și suportul familial

O atenție deosebită este acordată familiei, privită ca un partener real în procesul educativ și terapeutic

- sedințe desfășurate săptămânal
- la întâlniri participă părinții și copilul
- părinți beneficiază de zi liberă pentru a participa la aceste sedințe

Servicii oferite

- informații despre deficiență
- evaluarea auzului și a abilităților de comunicare
- suport pentru copii și părinți în procesul de adaptare la protezele auditive
- încurajarea și promovarea dezvoltării cognitive, afective, sociale a fiecărui copil
- programe de intervenție individuală și colectivă pentru încurajarea dezvoltării comunicării
- suport pentru învățarea limbajului verbal și limbajului gestual
- identificarea nevoilor familiei și asigurarea suportului

16

Metode de comunicare utilizate

- Limbajul verbal
- Limbajul gestual
- LSF (Limba franceză în semne)
- Pictograme
- Metoda grafică
- Makaton - Sistemul de semne manuale MAKATON derivă din limbajul semnelor britanice și s-a adresat, mai întâi, copiilor cu handicap asociat - mental și hipoacuzic. Date fiind rezultatele pozitive și-a lărgit aplicabilitatea și la subiecți cu deficiență mentală cu auz normal.

29

30

Dispozitive de asistare pentru persoanele cu deficiență de auz

Doro Care are creat o gamă de produse pentru persoanele cu deficiențe sau considerând că o mai bună utilizare a tehnologiei moderne poate îmbogăți viața acestora ajutându-i să trăiască la domiciliu independent.

Portofoliul Doro Care constă într-gamă largă de dispozitive ușor de utilizat, aplicații, servicii de cloud și protocoale pentru comunicații securizate.

1. Telefoane mobile ușor de utilizat

Doro Care este lider mondial în telefoanele mobile ușor de utilizat pentru persoanele în vârstă sau persoane cu deficiențe. Aceste modele au fost dezvoltate special pentru segmentul țintă:

Doro Secure 680

-Are meniuri simple

- Buton de urgență pe spatele telefonului
- Transmite o alarmă prin SMS folosind Doro
- Protocol SA Secure sau prin GPRS folosind protocolul Doro IP Secure
- Compatibil cu aparate auditive

Dispozitive de asistare

Doro Care oferă o selecție de dispozitive de asistare: cum ar fi telefoanele cu amplificatoare de indici vizuali și caracteristici ergonomice. Aceste produse sunt concepute pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor cu cerințe speciale datorită unor deficiențe de auz, deficiențe vizuale, deficiențe motorii sau mintale.

Grila sintetică de evaluare

Numele și prenumele :

Clasa :

Anul :

REFERENT :

Evaluare de la diferiți evaluatori (*)

numele :
Functia :

Comentarii

Obiective propuse/mijloace

Competențe lingvistice

- limbaj scris
Intelegere
Exprimare

- limbaj oral
Intelegere
Exprimare

- limbajul semnelor
Intelegere

S
C
O
L
A
R
I
Z
A
R
E

Metoda Makaton

Ce este metoda Makaton?

Metoda Makaton este un limbaj proiectat pentru a oferi un mijloc de comunicare persoanelor care nu pot comunica in mod eficient prin comunicarea verbala.

Makaton este o metoda care utilizeaza semne si simboluri. Este o metoda foarte simpla bazata pe o lista de cuvinte pe care le utilizam in comunicarea de fiecare zi, utilizeaza limbajul vorbit, gesturile, expresiile faciale, limbajul corpului, semnele, simbolurile si cuvintele de legatura care dau sens comunicarii.

Cum functioneaza metoda Makaton?

Unele persoane au dificultati in utilizarea vorbirii si au nevoie sa inlocuiasca acest proces de comunicare prin alte cai de comunicare, de exemplu Makaton simboluri si semne.

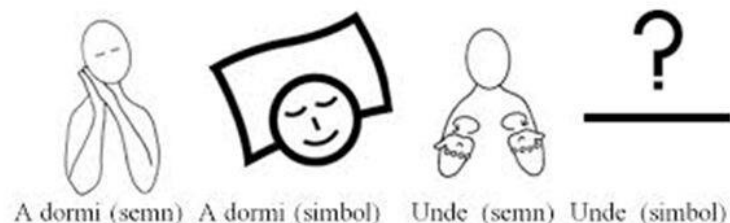
Cand vorbim utilizam instrumente suplimentare pentru a ajuta persoana sa inteleaga ceea ce spunem. De exemplu, daca cerem o directie, realizam gestul sau aratam o fotografie. Aceste sunt indicatii ajutatoare pentru a ne asigura sa primim cat mai multe informatii.

Semnele si simbolurile ne dau informatii suplimentare care pot fi vazute. Cercetarile au aratat ca semnele si gesturile sunt mai usor de invatat decat cuvintele rostite.

Cum utilizam metoda Makaton?

Initial utilizatorii sunt incurajati sa comunice prin limbajul semnelor, dupa care se realizeaza o legatura intre cuvanti si semn, apoi semnele pot fi abandonate pentru a se face posibila realizarea vorbirii.

Exemplu

Makaton utilizeaza cuvantul scris, ca suport, in acelasi fel ca suportul semnelor in vorbire. Sistemul este compus din imagini care ilustreaza sensul cuvantului si cel...

Grafismul fonetic si discursul desenului

Metoda verbo-tonala traditionala a fost imbogatita cu cateva noi domenii de interventie care au un statut complementar:

- Ritmica fonetica – care include:
  1. Stimularea ritmicii corporale.
  2. Stimularea muzicala.
  3. Ritmica mainilor si degetelor - Exercitii pentru insusirea si reeducarea limbajului.
- Grafismul fonetic, desenul discursului
- Dramatizarea.

Grafismul fonetic este o abordare particulara in cadrul amplului proces de studiere si invatare a limbajului. Esenta acestuia consta in elaborarea de exercitii de limbaj, cu ajutorul unui grafism figurativ ghidat prin dinamica formatei, aceasta fiind sincronizata cu productia grafica. Deci, originea si scopul grafismului fonetic se leaga cu vocea umana, cu afectivitatea exprimata liber intr-un mod figurativ sau non figurativ, apoi cu toate stimulările sonore importante pentru limbaj si pentru comunicare. Principiile active ale grafismului fonetic servesc mai multor obiective.

